

Maa- ja puutarhailojen työsuojelutarkastus -keskeisimmät tarkastettavat asiat

Työsuojelu – tervettä työtä!

- Huolehdimme työsuojelussa siitä, että työ Suomessa on terveellistä, turvallista ja reilua.
- Valvomme työpaikoilla sitä, että työnantaja on huolehtinut työn tekemisestä ja työoloista, jotta työ sujuu turvallisesti ja terveellisesti.
- Annamme myös ohjausta ja neuvontaa.
- Kannustamme työpaikkoja omaehtoiseen, ennaltaehkäisevään työsuojelutyöhön.

2025
tavoitteena
20500
tarkastusta
työpaikoille

Työsuojelutarkastus

- Tarkastuksien tarkoituksena on ensisijaisesti valvoa työsuojelusäädösten noudattamista.
- Tarkastuksen kohteena on yleensä työntekopaikka, jossa voi toimia yksi tai useampi työnantaja. Kohde voi olla myös esimerkiksi jokin tietty kone, automaatiolinja tai ammattiryhmä.
- Teemme työsuojelutarkastuksia pääasiassa toimialoille, joilla työsuojeluriskit ovat suurimmat. Keskitymme muun muassa turvallisuusriskeihin, kuormittumisen hallintaan ja työsuhteen vähimmäisehtoihin.
- Tarvittaessa teemme myös yhteisiä tarkastuksia muiden viranomaisten kanssa. Tällaisia yhteistyötahoja ovat esimerkiksi poliisi, veroviranomaiset sekä palo- ja pelastusviranomaiset. Yhteistarkastuksilla jokaisen viranomaisen edustaja valvoo kohdetta oman toimivaltansa osalta.

Vuonna 2024

**Alkutuotantoon liittyviä
tarkastuksia tehtiin
yhteensä 472**

**Maatalouteen kohdistui
312 työsuojelutarkastusta,
joista noin puolet
kohdistui ulkomaisen
työvoiman käyttöön**

**Tarkastusten perusteella
annettiin yhteensä 766
toimintaohjetta ja 133
kehotusta.**

Työsuhteen tunnusmerkit

- Joissakin tapauksissa työtehtäviä voi tehdä ilman, että kyseessä on työnantajan ja työntekijän välinen työsuhde. Työtä voi tehdä esimerkiksi yrittäjänä, harrastuksen osana tai perheenjäsenenä. Osapuolet eivät kuitenkaan voi sopia vapaasti siitä, ovatko he työsuhteessa vai ei, vaan asia on määritelty laissa. Jos työsuhteen tunnusmerkit täyttyvät, kyse on työsuhteesta.
- Työsopimuslain soveltamisala on niin sanottua pakottavaa oikeutta, eli kyse ei ole osapuolten valinnasta. Jos työsuhteen tunnusmerkit täyttyvät, kyse on työsuhteesta. Tällöin sovellettavaksi tulee työlainsäädäntö kokonaisuudessaan. Tällä on huomattava merkitys työn teettäjän eli työsuhteessa työnantajan velvollisuuksiin, mutta myös työntekijän oikeuksiin.

Työsuhteen tunnusmerkit

- Perheenjäsenen työtä ei aina arvioida suoraan työsuhteen tunnusmerkkien kautta, vaan kyse voi olla niin sanotusta perheoikeudellisella perusteella työskentelystä. **Kyse on lähtökohtaisesti ei-ansiotyöstä, joka jää työsopimuslain soveltamisalan ulkopuolelle.** Tällä viitataan ainakin aviopuolisoiden väliseen työskentelyyn, mutta perheoikeudellista työskentelyä voi olla myös samassa taloudessa asuvien lasten ja vanhempien välinen työskentely. Tätä pidemmälle perheoikeudellinen työ ei lähtökohtaisesti ulotu.
- Työsuhteen tunnusmerkkejä ovat siis:
 - sopimus
 - henkilökohtainen työntekovelvoite
 - työn tekeminen toisen lukuun
 - työstä saatava vastike eli tyypillisesti palkka
 - työn johto ja valvonta.

Työsuojelutarkastus asialista

- ☐ Työpaikan perustietojen tarkistaminen
- ☐ Aikaisemmin annettujen velvoitteiden ja työterveyshuollon järjestämisen valvonta
- ☐ Tulossopimuksesta ja työsuojeluviranomaisen tavoitteista johdetut asiat
- ☐ Tarkastajan työpaikkakierroksella tai muun tiedon perusteella tekemät havainnot
- ☐ Työnantajan ja työntekijöiden edustajien esille tuomat asiat

Työterveyshuollon järjestäminen

- Työnantajan on laadittava työterveyshuollon kanssa kirjallinen sopimus palveluista ja toimintasuunnitelma työterveyshuollon toteuttamiseksi.
- Työterveyshuoltotoiminnan perusta on työpaikkaselvitys, josta työterveyshuolto tekee kirjallisen raportin.
- Työnantajan on pidettävä työterveyshuoltosopimus ja työpaikkaselvityksestä tehty raportti kaikkien työntekijöiden nähtävinä työpaikalla.
- Tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus ovat työterveyshuollon keskeistä ja lakisääteistä toimintaa. Toiminnan tavoitteena on lisätä työnantajan, työntekijöiden, työpaikan muiden toimijoiden tietoja ja taitoja, jotka koskevat työterveyttä ja - turvallisuutta.

Työterveyshuollon järjestäminen

- Työterveyshuolto kuuluu kaikille työssä käyville työntekijöille työsuhteen laadusta ja kestosta riippumatta.
- Työnantajan on järjestettävä lakisääteinen ehkäisevä työterveyshuolto, vaikka palveluksessa olisi vain yksi työntekijä
- Sairaanhoidon järjestäminen on työnantajalle vapaaehtoista
- Lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluvat:
 - työhön liittyvät terveystarkastukset
 - työpaikkaselvitys
 - työkyvyn tukeminen
 - sairauksien tai oireiden selvittely, joilla on yhteyttä työhön

Työelämän pelisäännöt

- Työnteon keskeiset ehdot
- Yleissitovan työehtosopimuksen mukainen palkka
- Palkkalaskelman antaminen
- Työvuoroluettelo
- Työaikakirjanpito
- Työajan enimmäismäärän seuranta

“

**Työntekijöiden ja
työnantajien on helppo
tarkastaa sovelluksesta
oman alan työehdot –
esimerkiksi palkkaa,
työaika tai vapaita
koskevat määräykset.
Sovelluksessa esitellyt
työehdot perustuvat
alakohtaisiin
työehtosopimukseen**

Aluehallintovirasto

Teollisuusliiton Hermes -sovellus

Teollisuusliiton
Hermes

“

**Tapaturmavaarat
ovat ehkäistävissä
tunnistamisella,
toimenpiteillä ja
perehdyttämisellä**

Aluehallintovirasto

Havaintoja tarkastuksilta - alkutuotanto

- Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi
- Henkilönsuojainten valinta, hankinta tai käyttäminen
- Kemikaalien säilyttäminen, päällysmerkinnät ja kemikaaliluettelo
- Ensiapuvalmius
- Pääsy koneen vaara-alueelle
- Työvälineiden/koneiden turvallisuus: riskienarviointi, suojauspuutteet

Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi

- Jokaisen työnantajan velvollisuus on tarkkailla työympäristöä jatkuvasti ja järjestelmällisesti.
- Lisäksi työnantajan on selvitettävä työstä aiheutuvat haitat ja vaarat sekä arvioitava riskit työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle. Näin työnantaja saa selville, onko työoloissa puutteita, joita täytyy korjata.
- Vaarojen arviointi on ennakointia, ja se on aina kustannustehokkain tapa toimia.

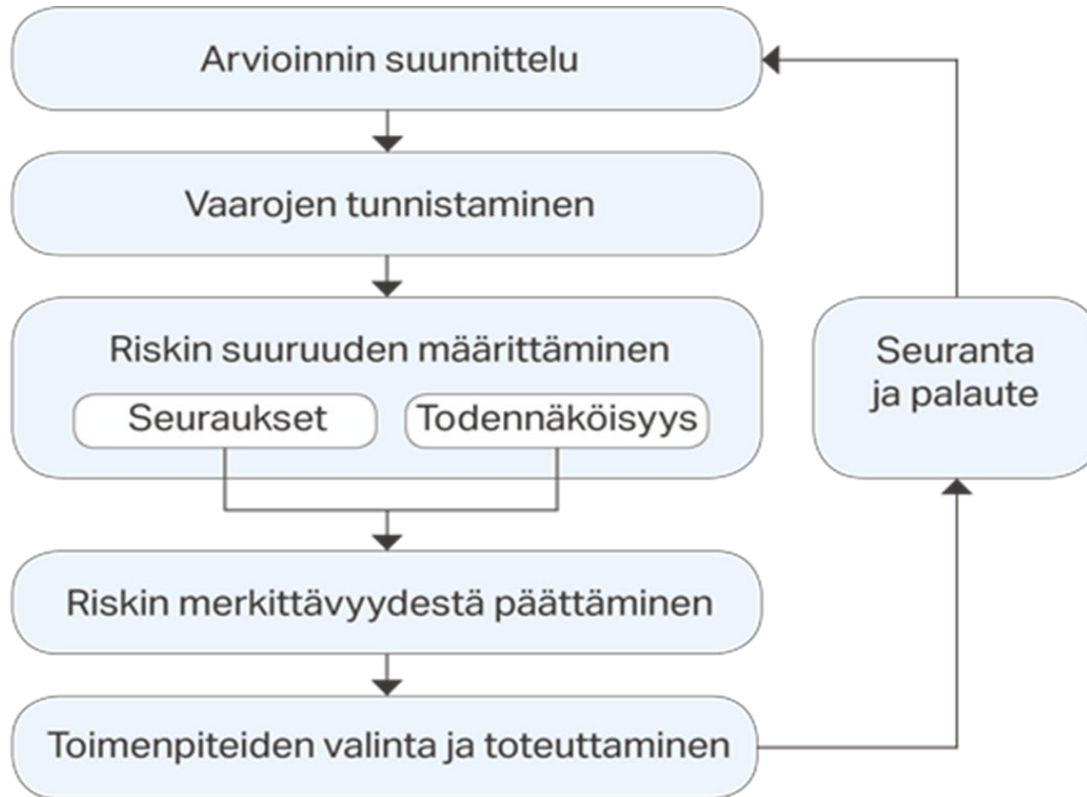

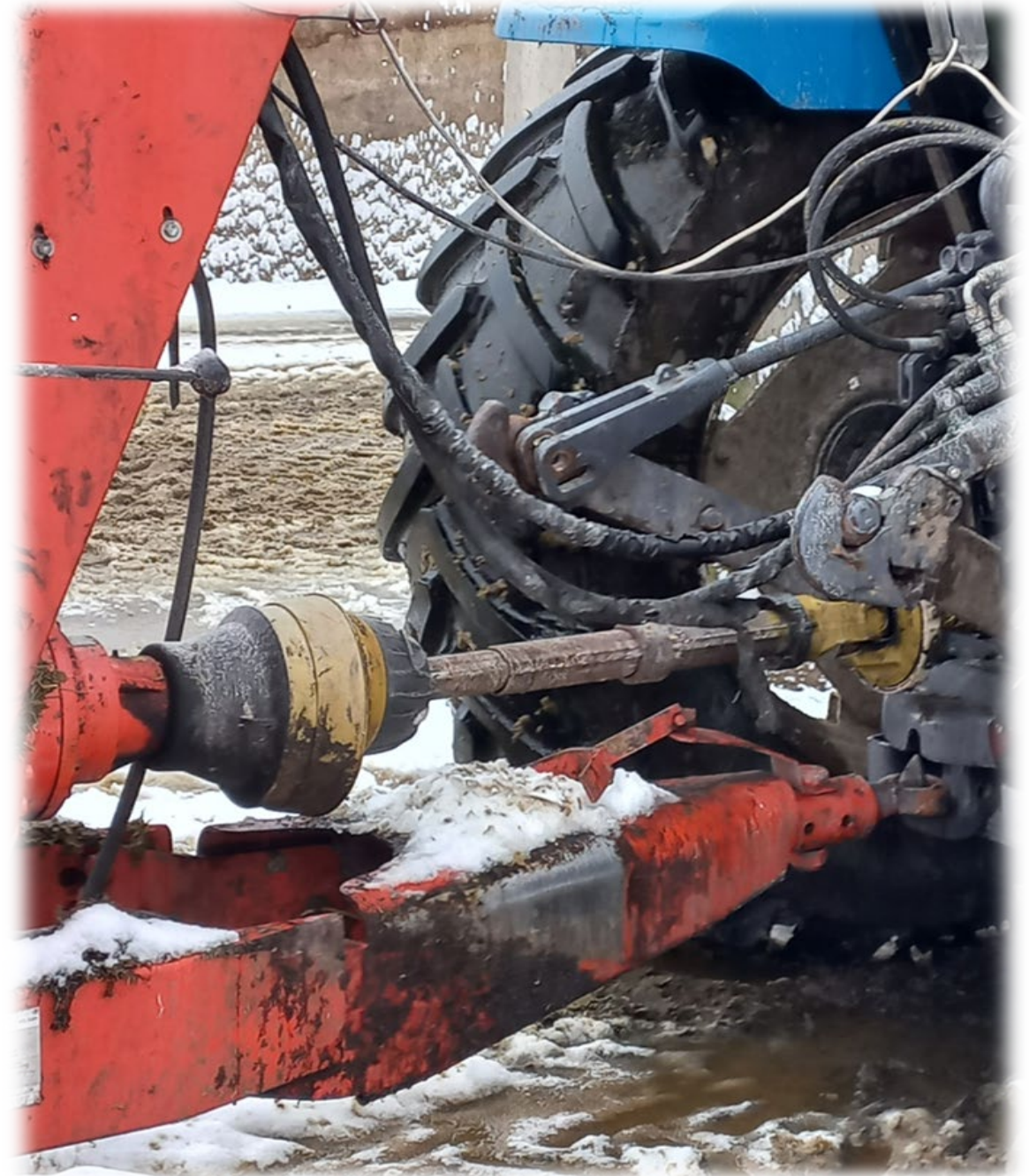
Riskien arviointi

- Ennen kuin riskejä voidaan tehokkaasti hallita, ne on tunnistettava ja arvioitava. Riskin suuruus määritellään seurausten vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella
- Työnantajan on otettava riskit hallintaan. Tämä tarkoittaa sitä, että riskit alennetaan sellaiselle tasolle, että työsuojelua koskevien lakien ja säännösten vähimmäisvaatimukset täyttyvät ja työntekijä vaarantuu mahdollisimman vähän.

Esimerkki

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Esimerkkejä kuolemaan johtaneista työtapaturmista

- Maatilan isäntä puristui pudonneen rehupaalin alle ja kuoli saamiinsa vammoihin
- Työntekijä kuoli työtapaturman seurauksena kesätöissä. Työntekijä oli onnettomuushetkellä tekemässä polttopuita klappikoneella ja puristui koneen liikkuvien osien väliin.
- Maatalousyrittäjä jäi puristuksiin traktorin alle sen huollon yhteydessä.
- Maatalousyrittäjä puristui traktorin kauhan ja seinän väliin.
- Maatalousyrittäjä kuoli sonnin puskeettua häntä rintakehän ja pään alueelle.

“

**Työnantajalla
on paljon
velvollisuuksia**

Aluehallintovirasto

Hoida ainakin nämä

- Arvioi työn, työpaikan ja liikkumisen turvallisuus ja tee tarvittavat korjaukset
- Kiinnitä huomioita biologisiin ja kemiallisiin tekijöihin arvioinnissa ja työympäristössä.
- Merkinnät, suojaimet, käsien pesu, ruokailu
- Koneet ja laitteet: huollot, luvat, asianmukainen käyttötapa. Ei saa poistaa suojia tai ohittaa turvamekanismeja
- Perehdytä! Uudet ja vanhat, huomioiden vastaanottajan taso, kieli ja kulttuurierot. Varmista ymmärtäminen.
- Valvo, että suojaimet on paikallaan ja työtä tehdään, kuten on opastettu
- Toteuta työterveyshuollon toimenpidesuosituksukset.
- Muista kertoa vaaroista myös muille tilalla työtään tekeville -> pääasiallista määräysvaltaa käyttävän vastuu

Mistä apua työsuojeluasioissa?

Puhelinneuvonta 0295 016 620

Työsuoja.fi
Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu

